

För yttrande till
Kommunstyrelsen
Socialnämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Byggnadsnämnden
Miljönämnden
Vård- och omsorgsnämnden
Överförmyndarnämnden

För kännedom till
Kommunfullmäktige

Granskning av interna kontroller kopplade till risken för kvalificerade välfärdsbrott

En rad utredningar har under de senaste åren belyst att statliga myndigheter, regioner och kommuner möter en ökad risk för att utsättas för vad som brukar benämnas välfärdsbrottslighet. Denna typ av brottslighet leder till såväl ekonomiska skador som förtroendeskador. Olika aktörer utvecklar nu verktyg för att identifiera och minska risker men brottsligheten hittar också ständigt nya tillvägagångssätt.

För att kommunen ska etablera en solid kontrollmiljö inom området bedömer vi att kommunstyrelsen behöver vara tydlig i sitt ledarskap om att välfärdsbrottslighet är en risk som alla nämnder måste hantera genom adekvata riskbedömningar och kontrollåtgärder.

Lunds kommuns förtroendevalda revisorer har granskat kommunstyrelsen, socialnämnden och kultur- och fritidsnämnden i syfte att bedöma om de har säkerställt en god intern kontroll för att förebygga, upptäcka och utreda kvalificerade välfärdsbrott, vilket här innebär att brotten är systematiska och medvetna. Därtill har granskningen kartlagt relevanta nämnders arbete med att förebygga hot och våld mot tjänstepersoner och politiker som fattar myndighetsbeslut (socialnämnden, kultur- och fritidsnämnden, byggnadsnämnden, miljönämnden, vård- och omsorgsnämnden samt överförmyndarnämnden).

Sammantaget är vår bedömning att kommunen har ett arbete för att minska riskerna för välfärdsbrottslighet. En organisation har inrättats på central nivå som ska arbeta med att ge råd och stöd till verksamheterna. Vi har dock noterat skillnader i kontrollmiljön och därmed också hur långt de granskade nämnderna kommit i detta arbete.

Vår bedömning är att kommunstyrelsen delvis säkerställt en god intern kontroll för att förebygga, upptäcka och utreda kvalificerade välfärdsbrott. En central enhet har inrättats med flera förvaltnings- och kommunövergripande uppdrag. Kommunstyrelsen behöver fortsätta arbeta med att utveckla den kommunövergripande kontrollmiljön, fastställa en riskanalys som vägledning för det fortsatta arbetet och hitta former för att följa upp och utvärdera kommunens samlade arbete. Kommunstyrelsen bör se till att arbetet fokuseras på de områden där riskerna bedöms som störst.

Vi bedömer att socialnämnden i hög utsträckning säkerställt en god intern kontroll för att förebygga, upptäcka och utreda kvalificerade välfärdsbrott. Nämnden behöver se till att handbok och metodstöd avseende försörjningsstöd kommer på plats och att arbetet med att motverka välfärdsbrott följs upp och utvärderas.

Vi bedömer att kultur- och fritidsnämnden inte har säkerställt en god intern kontroll för att förebygga, upptäcka och utreda kvalificerade välfärdsbrott. Arbetet måste utvecklas inom alla områden avseende kontrollmiljö, dokumenterade riskbedömningar, kontrollaktiviteter, information och kommunikation samt uppföljning och utvärdering.

Vår bedömning av kommunens arbete för att motverka hot och våld är att samtliga granskade nämnder kan stärka sina utbildningsinsatser som ett led i att förebygga hot och våld mot anställda och förtroendevalda beslutsfattare i Lunds kommun. Riskerna enligt resultat av genomförd enkät visar att dessa risker är störst inom socialnämnden, miljönämnden och byggnadsnämnden.

Utifrån granskningsresultatet lämnas följande rekommendationer.

Kommunstyrelsen rekommenderas att:

- Ge stöd till kultur- och fritidsnämnden i arbetet med att motverka välfärdsbrottlighet.
- Tydliggöra uppdraget till kommunkoncernen avseende välfärdsbrottlighet i styrande dokument.
- På övergripande nivå utveckla metoder för att utvärdera och följa upp kommunens samlade arbete med att motverka välfärdsbrott.

Kultur- och fritidsnämnden rekommenderas att:

- Upprätta nämndspecifika riktlinjer avseende välfärdsbrott.
- Genomföra och dokumentera en riskanalys avseende välfärdsbrott och utsattheten gällande sina bidrags- och stödformer.
- Utifrån identifierade risker göra en översyn av sina kontrollaktiviteter för att motverka välfärdsbrottlighet avseende olika typer av föreningsbidrag och kulturstöd.

- Följa upp och utvärdera arbetet med att motverka välfärdsbrott inom nämndens verksamhet.

Socialnämnden rekommenderas att:

- Fortsätta arbetet med att utveckla sina metoder för att följa upp och utvärdera sitt arbete med att motverka välfärdsbrott.

Samtliga granskade nämnder rekommenderas att:

- Stärka sina utbildningsinsatser för beslutsfattare avseende hot och våld.

Revisorerna önskar svar på vilka åtgärder som kommer att vidtas med anledning av vad som framkommit i granskningen och de rekommendationer som lämnas. Svar önskas senast den 12e december 2022.

På uppdrag av Lunds kommuns revisorer

Lars Trägen
Ordförande kommunrevisionen
Lunds kommun